

Boverket

Myndigheten för samhällsplanering,
byggande och boende

På väg mot en standard för översiktsplaner –
det kan vi lära av Boverkets ÖP-modell

SKL, 2018-06-11

Varför ÖP-modell?

- Begreppsförvirring
- Anpassning till digitala informationsflöden
- Samordning med en ny regional fysisk planering

Varför ÖP-modell?

- INSPIRE-direktivet (Planned Land Use och Hilucs-koder)
- PilotGIS+ (F.d. huvudgrupp 50 och 70). SIS TK 501
- Boverkets allmänna råd för detaljplanebestämmelser
- Förväntan på framtida standardisering

Pilotkommuner 2015 - 2017

- Avslutad "pilot-testning"
- Revidering och omarbetning efter inkomna synpunkter

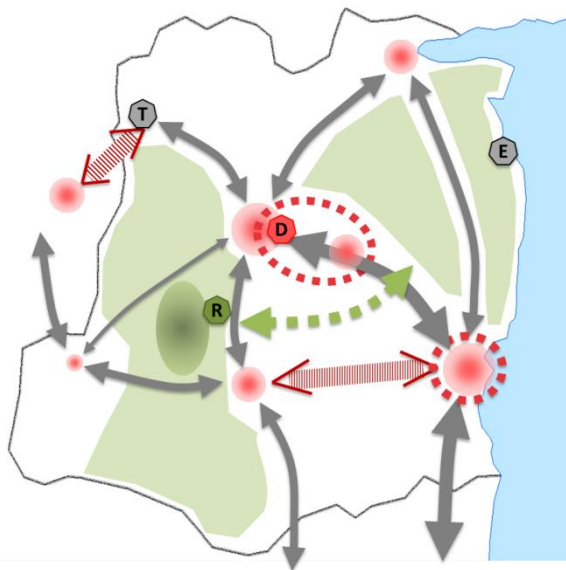

Förändringar från föregående version - förenklingar och fler funktioner

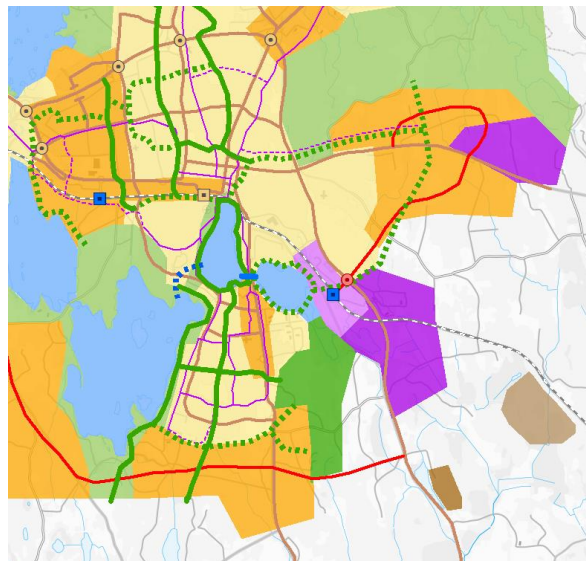
En översiktsplan ska som bekant ange såväl en **långsiktig och övergripande utvecklingsstrategi** som **grunddragen i den avsedda användningen** av mark- och vattenområden och **vilka hänsyn som bör tas till allmänna intressen**. Områden av **riksintresse ska anges** särskilt. Planen ska också ge vägledning för hur den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras.

Tre aspekter

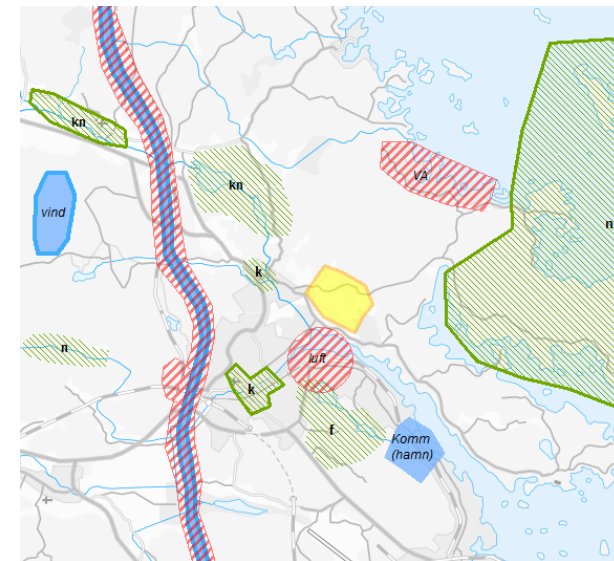
1. UTVECKLINGS- STRATEGI

2. ANVÄNDNING

3. HÄNSYN

UTVECKLINGSSTRATEGI

Övergripande utvecklingsstrategier och regionala samband

- **3 grundläggande strukturer** med redovisning av nod-stråk-område.

ANVÄNDNING

Grunddragen i mark- och vattenanvändning samt byggd miljö

- **Kommunövergripande nivå**
  - Områdesanvändning med **6 övergripande områdestyper**.
- **Fördjupad nivå**
  - Preciserad användning enligt lista med markanvändningstyper. Anges med stor bokstav.

HÄNSYN

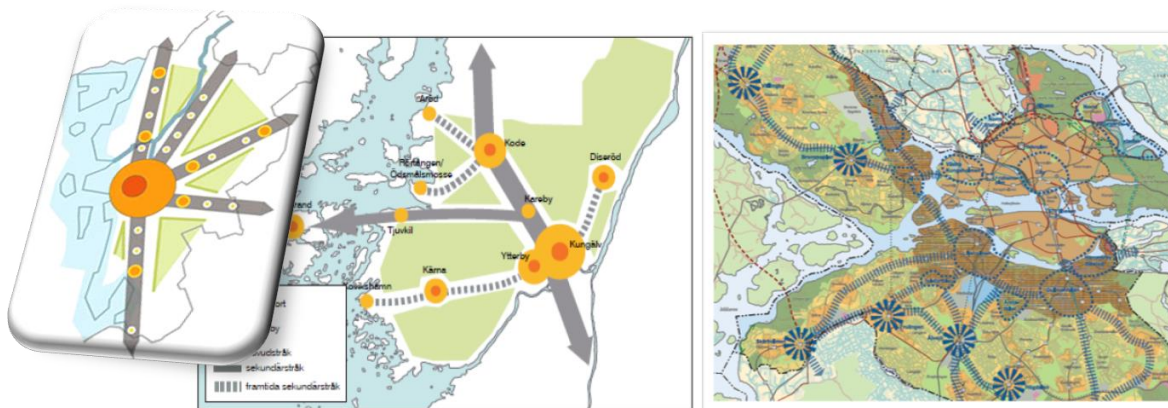
Hur kommunen tillgodoser allmänna intressen, MKN och riksintressen

- **4 hänsynskategorier** med hänsynstyp kopplat till 3 - 4 kap MB. Anges med liten bokstav.

Utvecklingsstrategi 1.0

- Förenklad till tre grundläggande strukturer, nod-stråk-område
- Möjlighet att redovisa flera framtida utvecklingsalternativ relaterat till olika tidsaspekter, med ett huvudalternativ för planerad markanvändning.
- Utrymme för generella riktlinjer som gäller hela planen och administrativa gränser för kommungräns, avgränsningslinje för FÖP, avgränsningslinje för stadsgräns etc.

Kan hanteras som gemensam regional- och kommunal strukturbild

Utvecklingsstrategi

– Exempel på attributtabel

Utvecklingsstrategi kategori	Objekttyp	Nivå	Tidshorisont	Utvecklingsalternativ	Vägledning/Ställningstagande	Hållbarhetsbedömning/Nationell strategi	LST granskningsyttrande
	Nod-stråk-område (punkt, linje, yta)	<ul style="list-style-type: none"> • Regional • Kommunal • Lokal 	<ul style="list-style-type: none"> • Kort 0-4 år • Medellång 5-15 år • Lång 15+ år 	1, 2, 3 etc.	Fri text	Fri text	Fri text
Bebyggelsestruktur	<ul style="list-style-type: none"> • Bebyggelsenoder • Bebyggelsestråk • Bebyggelseområden 						
Grön- och blåstruktur	<ul style="list-style-type: none"> • Gröna- och blå noder • Gröna- och blå stråk • Grön- och blåområden 						
Kommunikationsstruktur	<ul style="list-style-type: none"> • Kommunikationsnoder • Kommunikationsstråk • Kommunikationsanläggningar 						
Administrativa gränser	<ul style="list-style-type: none"> • Kommungräns • Avgränsningslinje för FÖP • Avgränsningslinje 						

Användning 1.0

1.
STADSBYGD OCH
TÄTORTSOMRÅDEN

2.
LANDSBYGD

3. VERKSAMHETER

4.
TRANSPORTER OCH
INFRASTRUKTUR

5
GRÖNSTRUKTUR

6.
VATTEN

- Stadsbygd relateras till SCB:s begrepp centralort, tätort och småort. Områdestypen benämns **STADSBYGD OCH TÄTORTSOMRÅDEN**
- Ny områdestyp **GRÖNSTRUKTUR**, *Grönområde och Natur* slås samman till ett område tillsammans med *Grönstråk och vattenstråk*.
- Transportsystemet lyfts till ny områdestyp **TRANSPORTER OCH INFRASTRUKTUR**, dit lokaliseras även tekniskinfrastruktur och IKT.
- Nya kolumner för **hållbarhetsbedömning/nationell strategi** och kvarvarande synpunkter från **länsstyrelsens granskningsyttrande**.
- Centrum som ny kategori i listan med preciserad användning

Användning – Exempel på attributtabel

Områdestyp	Innefattar områden som är till för:	Preciserad markanvändning	Avsikt	Tids-horisont	Vägledning/Ställnings-taganden	Hållbarhets-bedömning	LST gransk nings-yttrande
		Enligt lista preciserad användning (alt. HILUCS)	<ul style="list-style-type: none"> Ny/ändrad Oförändrad 	<ul style="list-style-type: none"> Kort 0-4 år Medel 5-15 år Lång 15+ år 	Fri text	Miljömässig-social-samhälls-ekonomisk alt. Nationell strategi	Fri text
1. STADSBYGD OCH TÄTORTSOMRÅDEN	<ul style="list-style-type: none"> Centralort Tätort Småort 						
2. LANDSBYGD	<ul style="list-style-type: none"> Stadsnära landsbygd Landsbygd med god tillgänglighet Landsbygd med begränsad tillgänglighet 						
3. VERKSAMHETER	<ul style="list-style-type: none"> Omgivningspåverkande Trafikgenererande Prioriterade 						
4. TRANSPORTER OCH INFRASTRUKTUR	<ul style="list-style-type: none"> Transporter IKT Teknisk försörjning 						
5. GRÖNSTRUKTUR	<ul style="list-style-type: none"> Parker och grönområden Naturvärden och övergripande grön infrastruktur Ekosystemtjänster inkl. ytor för klimatanpassning 						
6. VATTEN	<ul style="list-style-type: none"> Generell användning vatten 						

Användning – Preciserad användning

Rubriker nedan, se bilaga för hela listan

B. Bostäder	T. Transporter
C. Centrum	D. Vård
H. Handel	S. Skola
G. Drivmedelsförsäljning	R. Besöksanläggning
O. Tillfällig vistelse	M. Begravning
K. Kontor	N. Friluftsliv
J. Industri	L. Areella näringar
U. Brytning	Y. Vattentäkt
A. Energiproduktion	Ö. Övnings- och testområde
E. Teknisk anläggning	
X. Ledningar	

Hänsyn 1.0

- I stort sätt oförändrad
- Riksintressen där kommunen har avvikande syn på utbredningen särredovisas i hänsynskartan med redovisning av såväl kommunens förslag till utbredning som statens föreslagna avgränsning.

Hänsyn – Exempel på attributtabel

Hänsynskategori	Hänsynstyp 3 och 4 kap. miljöbalken	Riksintresse	Vägledning/ Ställningstagande	LST gransknings- yttrande
1. Natur- och kulturmiljövärden	Naturvård Kulturmiljövärd Friluftsliv Ekologi Opåverkat Rörligt friluftsliv Obruten kust Högexploaterad kust Obrutet fjäll Skyddade vattendrag Nationalstadspark Natura 2000	Ja/Nej	Fri text	
2. Areella näringar	Jordbruk Skogsbruk Rennäring Vattenbruk			
3. Råvarutillgångar och samhällsviktiga funktioner	Utvinning Industri Energiproduktion Energidistribution Kommunikationer Vattenförsörjning Avfallshantering Försvar			
4. Miljö, hälsa och säkerhet	Buller Luftkvalitet Vattenkvalitet Olycksrisk Översvämning Erosion Förorenad mark Dåliga grundförhållanden VA-problem			
Riksintressen, ändrad utbredning	Redovisar ursprunglig utbredning samt ny föreslagen utbredning	-	Motivering	

Att verka för en enhetlig (digital) tillämpning av PBL

- Regeringsuppdrag över 3 år där Boverket ska verka för en enhetlig tillämpning av plan- och bygglagen i dess helhet i digital miljö.
- Boverket ska intensifiera det arbete som påbörjades med digitala standarder för översiktsplaner.
- Uppdrag att ta fram en ”framtidssäkrad målbild för digital planeringsinformation med koppling till ÖP”.

Maila gärna frågor,
synpunkter och
idéer!

Jon Resmark
Uppdragsledare LAR/MSA
Enheten för strategisk planering

Boverket – Myndigheten för samhällsplanering,
byggande och boende
Telefon: direkt 0455-35 31 85, växel 0455-35 30 00
Postadress: Boverket, Box 534, 371 23 Karlskrona
jon.resmark@boverket.se
www.boverket.se
